

ที่ นธ ๐๐๑๗.๕/ว ๕๑๕๑

ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส
ถนนศูนย์ราชการ นธ ๙๖๐๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เรียน หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ที่ นธ ๕๒๐๔๒/ว ๕๓๘๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

ด้วยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้ส่งกรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามข้อเสนอของผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สป.ชต.) ที่ อ.ก.พ.ฯ เห็นชอบ และเหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามข้อเสนอของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ สป.ชต. รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ จังหวัดจึงขอส่งกรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามข้อเสนอของผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สป.ชต.) ดังกล่าว ให้ท่านนำไปใช้ประโยชน์ในการสอดแทรกหลักสูตรการฝึกอบรมสัมมนาของส่วนราชการ ทั้งนี้ ให้ดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยจากเว็บไซต์ จังหวัดนราธิวาส www.narathiwat.go.th หัวข้อ ๓ ข่าวสารราชการ/ประกวดราคา/ราคากลาง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส

สำนักงานจังหวัดนราธิวาส
กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล
โทร./โทรสาร ๐ ๗๓๖๔ ๒๖๓๗
Email : nara0017.5@moi.go.th

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
 รับเลขที่: 13280
 วันที่ 24 ต.ค. 2557

รวม. / ก.พ.
 ๑๗ ๑๖๓๗
 ให้นำไปมีนท
 กรมเจ้าพนักงาน
 พิเศษ ๘๐๐
 ๖๖๖๖๖๖๖๖

ที่ นร ๕๒๐๔๒/ว. ๕๒๗๗๕

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ๖๐ ถนนสุขยางค์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ร.๓. ๖๐
 จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐
 สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล
 เลขรับ ๒๒๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๐ / ๑๐ / ๕๒๗
 เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เวลา.....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ตามข้อเสนอของผู้เข้าร่วมโครงการ สป.ชต.ที่ อ.ก.พ.๖ เห็นชอบ จำนวน ๑ ฉบับ ส.น.จ. น.๖.
 ๒. เหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตาม ๕๐๒๙
 ข้อเสนอของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ สป.ชต. จำนวน ๑ ฉบับ ส.น.จ. น.๖.

ตามที่สำนักงาน ก.พ. ได้จัดโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
 ข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สป.ชต.) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๗ และได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้
 ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากข้าราชการที่เข้าร่วม
 โครงการ สป.ชต. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ ซึ่ง อ.ก.พ.วิสามัญเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาคุณภาพ
 กำลังคนภาครัฐพิจารณาเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ตามข้อเสนอของข้าราชการผู้เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว โดยขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการให้เกิดผล
 ต่อไป นั้น

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขอส่งกรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการ
 ปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามข้อเสนอของผู้เข้าร่วมโครงการ สป.ชต.ที่ อ.ก.พ.๖
 เห็นชอบ และเหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตาม
 ข้อเสนอของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ สป.ชต. รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ปิยะ กิจदार)

วงเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปฏิบัติราชการแทน
 เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักพัฒนาบุคลากร
 ส่วนอำนวยการ
 โทร./โทรสาร ๐-๗๓๒๐-๓๗๓๙, ๐๗๓๒๐๓๗๓๙

กรอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ตามข้อเสนอของผู้เข้าร่วมโครงการ สป.ชต. ที่ อ.ก.พ.ฯ เห็นชอบ

๑. กลุ่มเป้าหมายที่ควรพัฒนา

ข้าราชการใหม่/ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับข้าราชการใหม่/ข้าราชการที่ได้รับการโยกย้ายไปแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ประเด็นการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานสำหรับข้าราชการ

อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาคุณภาพกำลังคนภาครัฐ เห็นชอบตามข้อเสนอของข้าราชการผู้เข้าร่วมโครงการ สป.ชต. ในการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการที่จะไปปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ ทักษะ ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ศาสนา สภาพพื้นที่ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายเฉพาะพื้นที่ เป็นต้น

๓.๒ ความรู้เฉพาะด้าน

๓.๒.๑ เทคนิค/วิธีการในการติดต่อสื่อสาร

- (๑) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ภาษาถิ่น (ภาษามลายูท้องถิ่น) ภาษาอังกฤษ เป็นต้น
- (๒) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
- (๓) เทคนิคการให้คำปรึกษา

๓.๒.๒ ความปลอดภัยสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่

- (๑) การป้องกันตนเองและผู้อื่น
- (๒) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- (๓) การสังเกตและประเมินสถานการณ์แวดล้อม
- (๔) การขับรถ

๓.๓ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ความสามารถในการคิดเชิงบวก ความสามารถในการปรับตัว การมีมนุษยสัมพันธ์ และจิตวิทยาชุมชน เป็นต้น

ทั้งนี้ ปราบฎรายละเอียดเหตุผลความจำเป็นที่ข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้นำเสนอเพื่อพัฒนาศักยภาพของข้าราชการที่จะปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามเอกสารแนบท้าย

๔. แนวทางการพัฒนาศักยภาพ

ควรพัฒนาศักยภาพด้วยการฝึกอบรม หรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ คอ.บต. และ สำนักงาน ก.พ. ควรประสานกันเพื่อผลักดันความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวข้างต้นให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

เหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ตามข้อเสนอของผู้เข้ารับการอบรมโครงการ สป.ชต.

๑. ความรู้พื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

๑.๑ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม

ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม หรือที่เราเรียกว่าเป็นพหุวัฒนธรรม จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เช่น การละหมาด เทศกาลถือศีลอด การทักทาย การแต่งกาย เป็นต้น เพื่อจะได้ปฏิบัติตน ได้ถูกต้อง วางตัวได้เหมาะสมสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมในพื้นที่ พร้อมทั้งจะเข้าถึง ประชาชนในพื้นที่ และช่วยลดความขัดแย้งอันอาจเกิดขึ้นจากความไม่รู้

๑.๒ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ในแต่ละพื้นที่ต่างก็มีประวัติศาสตร์ ความเป็นมาที่แตกต่างกัน ข้าราชการที่ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ ควรจะต้องศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของแต่ละท้องถิ่น เพื่อจะได้ปรับตัวให้เข้ากับท้องถิ่นได้ และนำ ความรู้ ความเข้าใจ มาปรับใช้ในการปฏิบัติราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

๑.๓ ศาสนา

ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างทางด้านศาสนา จึงเป็นความจำเป็นสำหรับ ข้าราชการที่ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ จะต้องเรียนรู้ เข้าใจหลักการ ความเชื่อ วิถีปฏิบัติ ศาสนกิจของแต่ละ ศาสนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาได้โดยไม่ขัดต่อหลักศาสนา

๑.๔ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายในพื้นที่

ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ จำเป็นจะต้องมีความรู้เรื่อง กฎหมายอิสลาม เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติตนได้ถูกต้องและสอดคล้องกับความเป็นอยู่ในพื้นที่ อันจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจ ลดความ ขัดแย้งและนำมาซึ่งความสงบสุขในพื้นที่

นอกจากกฎหมายอิสลามแล้ว ข้าราชการควรจะต้องเรียนรู้กฎ ระเบียบของแต่ละชุมชนและปฏิบัติ โดยเคร่งครัดด้วย

๑.๕ สภาพพื้นที่ ภูมิประเทศ

พื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสภาพภูมิประเทศที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดความแตกต่างด้าน การประกอบอาชีพ เนื่องจากสภาพพื้นที่มีทั้งภูเขา ทะเล และที่ราบ ข้าราชการจึงจำเป็นต้องศึกษาสภาพพื้นที่ เพราะการเป็นข้าราชการจะต้องเข้าถึงประชาชน จะต้องเข้าใจการประกอบอาชีพของประชาชนในแต่ละพื้นที่ ต้องรู้จักเส้นทางการเดินทางไปปฏิบัติงาน เส้นทางในการเข้า-ออกหมู่บ้าน และที่สำคัญที่สุด คือ จะต้อง ทราบว่าเส้นทางใดที่เป็นจุดเสี่ยง เส้นทางใดเป็นเส้นทางที่เดินทางได้ปลอดภัย เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลสำหรับ การวางแผนการเดินทาง เพื่อความปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวัน

๒. ความรู้เฉพาะด้าน

๒.๑ เทคนิค/วิธีการในการติดต่อสื่อสาร

การสื่อสารเป็นทักษะที่สำคัญในการช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดี เพราะจะทำให้ข้าราชการในพื้นที่และประชาชนสื่อสารกันอย่างเข้าใจ มีความเข้าใจตรงกัน ทำให้ข้าราชการเข้าใจถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สามารถบริการได้ตรงตามความต้องการ นอกจากนี้ สามารถลดความขัดแย้งในพื้นที่ได้ด้วย เพราะการปฏิบัติงาน จะต้องมีการประสานงานกับประชาชนและข้าราชการในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน การสื่อสารจะต้องชัดเจน ถูกต้อง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน

๒.๑.๑ ภาษาต่างประเทศและภาษาท้องถิ่น

(๑) เนื่องจากประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภาษาต่างประเทศ จึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน เช่น ด้านศุลกากร เป็นต้น รวมทั้งประชาชนหรือผู้ประกอบการในพื้นที่ ก็จำเป็นต้องรู้ภาษาต่างประเทศเช่นกัน

(๒) ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ใช้ภาษาท้องถิ่นในการติดต่อสื่อสาร ฉะนั้น ข้าราชการที่ไปปฏิบัติงานในพื้นที่จำเป็นจะต้องใช้ภาษาท้องถิ่นในการติดต่อสื่อสารได้ เพื่อจะได้พูดคุยกับประชาชนที่เป็นคนพื้นที่ หากข้าราชการพูดภาษาท้องถิ่นได้ ก็จะสื่อสารกับประชาชนได้รวดเร็ว ชัดเจน ซึ่งจะช่วยสร้างความเป็นกันเอง

๒.๑.๒ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การปฏิบัติงานในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน/บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ๆ ที่ทันสมัย จะช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ความปลอดภัยและประหยัดเวลาในการปฏิบัติงานได้ดีในพื้นที่เสี่ยงภัย เช่น การรับ-ส่งข้อมูลผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยี ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการประชาชน ก็จะช่วยการบริการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประชาชนได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

๒.๑.๓ เทคนิคการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา ข้าราชการควรมีความสามารถในการให้คำปรึกษาได้ทั้งในเรื่องการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และสถานการณ์ความไม่สงบ เพราะนอกจากนี้ยังต้องสามารถให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเยียวยาหรือแก้ไขปัญหาก็ไม่ซับซ้อนมากในพื้นที่ได้ การให้คำปรึกษาเป็นเรื่องของการให้กำลังใจ จำเป็นต้องใช้จิตวิทยาในการเข้าถึงชุมชนและประชาชนในพื้นที่

๓. เทคนิค/วิธีการสร้างความปลอดภัยสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่ ประกอบด้วย

๓.๑ การป้องกันตนเองและผู้อื่น

เนื่องจากในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดเหตุการณ์ไม่สงบบ่อยครั้ง จึงส่งผลถึงความไม่ปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ การป้องกันตนเองได้น้อยในระดับพื้นฐาน จึงเป็นทักษะที่จำเป็น

เพื่อความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวันและการไปปฏิบัติงาน โดยเฉพาะข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการตำรวจ รวมทั้ง ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ก็อาจช่วยผู้อื่นได้ด้วย

การป้องกันตนเอง มีหลายวิธี เช่น การยิงปืน ศิลปะการป้องกันตัวจากโจรผู้ร้าย การเป็นคนช่างสังเกต การปรับเปลี่ยนเส้นทางในการเดินทางตลอดเวลา การเดินทางไป-กลับ จะต้องเดินทางตามเวลาที่ตกลงกันได้ การประสานกับตำรวจ ทหาร เป็นต้น

๓.๒ การปฐมพยาบาล (ตนเองและผู้อื่น)

ด้วยในพื้นที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงบ่อยครั้ง การปฐมพยาบาล จึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำเป็นอย่างยิ่ง กอปรกับบางพื้นที่ห่างไกลสถานพยาบาล ทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จึงเป็นทักษะที่ข้าราชการในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ควรจะต้องปฏิบัติได้ทุกคน เพื่อช่วยลดความรุนแรงความเจ็บป่วยของตนเองและผู้อื่น ก่อนที่จะส่งต่อไปยังสถานพยาบาล

๓.๓ การสังเกต

การสังเกตเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นมากสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่ เพราะการสังเกตจะช่วยให้ประเมินสถานการณ์ในแต่ละวันได้ว่า สิ่งที่อยู่รอบตัว มีสิ่งใดที่ผิดปกติบ้างหรือไม่ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและเพื่อนร่วมงาน

ข้าราชการใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นต้องมีทักษะในการสังเกต ต้องสังเกตทั้งคนแปลกหน้า สถานการณ์ วัตถุต้องสงสัย สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว เพื่อป้องกันอันตรายต่อตนเองและคนอื่น ๆ ด้วย

๓.๔ การขับรถ

ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ถ้าขับรถเป็นจะเพิ่มความสะดวกในการเดินทางไป-กลับ ทำให้เดินทางได้รวดเร็วซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเดินทางในพื้นที่เสี่ยงภัย นอกจากนี้ ยังสามารถเลือกขับรถในเส้นทางที่ปลอดภัยได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศ ต้องรู้ว่าเวลาใดต้องขับเส้นทางใด จึงจะปลอดภัย ดังนั้น ถ้าข้าราชการขับรถเป็นก็จะมีโอกาสในการหลีกเลี่ยงใช้เส้นทางที่เสี่ยงอันตรายได้ ทำให้มีโอกาสที่จะได้รับความปลอดภัยจากการเดินทางเพิ่มมากขึ้น

๔. ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นในเรื่องอื่น ๆ

๔.๑ การคิดเชิงบวก

การปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เสี่ยงภัย ย่อมมีความกดดัน การคิดเชิงบวก จะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ข้าราชการทำงานได้อย่างมีความสุข เป็นการเสริมกำลังใจการทำงาน นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้กับประชาชน ชุมชน รวมทั้งเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เพื่อความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวันและการไปปฏิบัติงาน โดยเฉพาะข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการตำรวจ รวมทั้ง ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ก็อาจช่วยผู้อื่นได้ด้วย

การป้องกันตนเอง มีหลายวิธี เช่น การยิงปืน ศิลปะการป้องกันตัวจากโจรผู้ร้าย การเป็นคนช่างสังเกต การปรับเปลี่ยนเส้นทางในการเดินทางตลอดเวลา การเดินทางไป-กลับ จะต้องเดินทางตามเวลาที่ตกลงกันได้ การประสานกับตำรวจ ทหาร เป็นต้น

๓.๒ การปฐมพยาบาล (ตนเองและผู้อื่น)

ด้วยในพื้นที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงบ่อยครั้ง การปฐมพยาบาล จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง กอปรกับบางพื้นที่ห่างไกลสถานพยาบาล ทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จึงเป็นทักษะที่ข้าราชการในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ควรจะต้องปฏิบัติได้ทุกคน เพื่อช่วยลดความรุนแรงความเจ็บป่วยของตนเองและผู้อื่น ก่อนที่จะส่งต่อไปยังสถานพยาบาล

๓.๓ การสังเกต

การสังเกตเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นมากสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่ เพราะการสังเกตจะช่วยให้ประเมินสถานการณ์ในแต่ละวันได้ว่า สิ่งที่อยู่รอบตัว มีสิ่งใดที่ผิดสังเกตบ้างหรือไม่ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและเพื่อนร่วมงาน

ข้าราชการใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นต้องมีทักษะในการสังเกต ต้องสังเกตทั้งคนแปลกหน้า สถานการณ์ วัตถุต้องสงสัย สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว เพื่อป้องกันอันตรายต่อตนเองและคนอื่น ๆ ด้วย

๓.๔ การขับรถ

ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ถ้าขับรถเป็นจะเพิ่มความสะดวกในการเดินทางไป-กลับ ทำให้เดินทางได้รวดเร็วซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเดินทางในพื้นที่เสี่ยงภัย นอกจากนี้ ยังสามารถเลือกขับรถในเส้นทางที่ปลอดภัยได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศ ต้องรู้ว่าเวลาใดต้องขับเส้นทางใด จึงจะปลอดภัย ดังนั้น ถ้าข้าราชการขับรถเป็นก็จะมีโอกาสในการหลีกเลี่ยงใช้เส้นทางที่เสี่ยงอันตรายได้ ทำให้มีโอกาสที่จะได้รับความปลอดภัยจากการเดินทางเพิ่มมากขึ้น

๔. ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นในเรื่องอื่น ๆ

๔.๑ การคิดเชิงบวก

การปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงภัย ย่อมมีความกดดัน การคิดเชิงบวก จะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ข้าราชการทำงานได้อย่างมีความสุข เป็นการเสริมกำลังใจการทำงาน นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้กับประชาชน ชุมชน รวมทั้งเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๒ การปรับตัว

การที่ข้าราชการไปปฏิบัติงานในชุมชน/สังคมที่มีความแตกต่างจากชุมชน/สังคมของตน จำเป็นจะต้องปรับตัวให้เข้ากับชุมชน เพื่อใช้ชีวิตประจำวันและปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข

การปรับตัว จะต้องปรับทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีจิตใจที่เข้มแข็งในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างปกติสุข เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ พร้อมรับกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดที่จะเกิดขึ้น รวมถึงการปรับพฤติกรรมให้บริการในพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อให้การทำงานตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๔.๓ มนุษย์สัมพันธ์

การมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับข้าราชการ เพราะจะต้องให้บริการที่ดีกับประชาชนและเพื่อนข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา ดังนั้นการมีมนุษยสัมพันธ์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากต้องสานสัมพันธ์กับประชาชนทุกศาสนาในพื้นที่ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

๔.๔ จิตวิทยาชุมชน

สิ่งสำคัญของจิตวิทยาชุมชน คือ การเข้าใจ เข้าถึงผู้นำชุมชนทางศาสนา โต๊ะอิหม่าม พระและผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. เป็นต้น นอกจากนี้ ข้าราชการจะมีความเป็นกันเองกับประชาชนในชุมชน รับฟังความคิดเห็น เพื่อจะได้เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น ๆ สามารถเข้าถึงชุมชนเชิงลึกได้ เพื่อให้เกิดการยอมรับและนับถือ ตลอดจนการเคารพสิทธิของกันและกัน จะทำให้เกิดความไว้วางใจและความสามัคคี